

Hyvinvointia ja vastuullisuutta

Mari Walls, tutkimusjohtaja, MTT

Maaseudun Tieteen joulukuun numero on käsillä. Tärkeiksi teemoiksi numerossa nousevat elintarvikeketjun yritysten vastuullisuus ja tuotannon kestävyys, kuluttajanäkökulma tuotantoon sekä kuluttajien odotukset ja kuluttajaluottamuksen rakentaminen.

Nämä asiat ovat tällä hetkellä vahvasti pinnalla niin elintarvikealan keskustelussa kuin julkisuudessa laajemminkin. Kuten Sari Forsman-Hugg ja Juha-Matti Katajajuuri artikkelissaan kirjoittavat, yhteiskuntavastuu ja siihen liittyvä julkinen keskustelu ovat tuoneet yhtäältä uusia haasteita ja toisaalta luoneet mahdollisuuksia elintarvikeketjun yritysten johtamiseen.

Akuuttien kannattavuushaasteiden parissa painivat yritykset hakevat kustannustehokkuuden avulla kilpailukykyä. On kuitenkin huomattava, että kestävä kilpailuetu voi rakentua vain tavoitteellisen vastuullisuuden edistämisen ja siitä viestimisen kautta. Vastuullisesti toimiva yritys rakentaa elintärkeää luottamusta elintarvikeketjuun ja edistää kuluttajan pitkäjänteistä sitoutumista kotimaiseen tuotantoon.

Kuluttajan sanotaan olevan kuningas: me kuluttajat siis periaatteessa määrittelemme valinnoillamme, mitä kaupan hyllyltä löytyy ja millä hinnalla. Toisin sanoen voimme ostopäätöksillämme vaikuttaa siihen, mitä elintarvikeketjussa tuotetaan ja millä tavoin.

Me kuluttajat olemme myös arvovalintoja tekeviä kansalaisia. Jos esimerkiksi arvostamme ympäristöasioita, voimme valita kaupan hyllyltä ympäristövastuullisia tuotteita. Jos arvostamme sosiaalisesti ja eettisesti korkeatasoista tuotantoa, valitsemme yhteiskuntavastuullisesti tuotettuja tuotteita. Ainakin kyselytutkimuksissa sanomme toimivamme näin. Toteutunut valinta näkyy sitten kaupan kassalla.

Sari Forsman-Hugg ja **Johanna Mäkelä** ovat tutkineet kuluttajien odotuksia tulevaisuuden broilertuotteilta. Kuluttajat kertoivat arvostavansa tuotannon kotimaisuutta, turvallisuutta ja vastuullisuutta – erittäin tärkeitä asioita siis.

Tuotannon vastuullisuus pitää sisällään myös tuotantoeläinten hyvinvointikysymykset. **Jarmo Valaja** kirjoittaa EU:ssa kesällä 2010 voimaan astuvasta broilerin

hyvinvointidirektiivistä, joka asettaa vähimmäistavoitteita muun muassa lintujen kasvatusolosuhteille ja tuottajien koulutukselle. Direktiivin tavoitteena on kasvatusolosuhteiden parantuminen Euroopassa.

Eläinten hyvinvoinnin tutkimus on nopeasti kasvava alue, ja Suomeen ollaankin parhaillaan perustamassa maa- ja metsätalousministeriön rahoituksella Eläinten hyvinvointikeskusta, joka toimii Helsingin yliopiston eläinlääketieteellisen tiedekunnan yhteydessä. Keskuksesta kerrotaan enemmän **Satu Raussin** ja **Laura Hännisen** artikkelissa.

Näin joulun lähestyessä kannattaa tarkkailla omia valintojaan ruokaostoksilla. Antaisivatko joulupöydän antimet rauhallisemman mielen ja syvempää tyydytystä, jos ne olisi tuotettu vastuullisesti ja kenties vielä lähellä? Meidän perheemme joulupöytään katetaan juuri näitä herkkuja saariston silakoista ja limpuista kotimaisiin juureksiin ja vihanneksiin sekä savukalkkunaan ja karpalohyytelöön.

Antoisia lukuhetkiä joulunalusaikaan!